

EESTI KOOSTÖÖ KOGU
NÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL NR 85

Koosoleku aeg: 21. mai 2018 kell 13-14:30
Koosoleku koht: Koostöö Kogu, Tõnismägi 3a, Tallinn

Koosolekut juhatas: Marika Valk

Protokollis: Teele Pehk

Võtsid osa nõukogu liikmed: Kaie Karniol, David Vsevirov, Marika Valk, Anna Levandi, Urmo Kübar, Ülar Mark, Andres Kütt, Triin Vihalemm (Skype kaudu)

Kutsutud: Teele Pehk (EKK), Laura Lõhmus (EKK), Egle Aruvald (EKK raamatupidaja)

Päevakord

1. Avaliku ruumi ja demokraatia teemalise EIA täpsustunud kontseptsioon, autorid ja formaat
2. Rahaasjad, sh rahvaalgatusveebi ja EIA eelarved 2018 ja 2019
3. Avaliku ruumi koosloome-programmi kava ja oodatavad tulemused
4. Juhataja Teele lepingu lõppemine 30. juunil 2018
5. Muud teemad (nõukogu koosseisu uuenedmine)

Sihtasutuse Eesti Koostöö Kogu nõukogu kinnitas koosoleku päevakorra ning eelmise koosoleku protokollid.

SIHTASUTUSE EESTI KOOSTÖÖ KOGU NÕUKOGU OTSUSTAS:

1. Kiita heaks EIA 2018/2019 uuenedud kontseptsioon koos nõukogu täiendustega

Koostöö Kogu juhataja andis põgusa ülevaate 10. mail toimunud peatoimetaja ja mõnede nõukogu liikmete kohtumisest, kus arutati EIA 2018/2019 uuenedud kontseptsiooni ja formaadi teemal.

Kiideti heaks peatoimetaja Helen Sooväli-Seppingu ettepanekud formaadile:

- visuaalsemalt, rohkete esiletõstetega (juhtumikastid heade näidetega ja iga artikli põhisisõnumid);
- selgekeelsuse prioriteet: veebiaruanne digivõimalustele vastavaks, selgekeelsuse koolitus toimetajatele ja autoritele;
- aruande põhisisõnumitest tekib eraldi levitatav visualiseeritud VIHIK eesti, inglise ja vene keeles.

Nõukogu tegi EIA paremaks levitamiseks ettepaneku paigutada aruande põhijäreldused kontsentreeritud kujul avalikku ruumi üles (nagu Tartus jöenäitused) ning levitada valmisaruannet võimalikult palju digitaalselt – haakuvuses katusteemaga.

Peatoimetaja selgitas muutusi aruande sisus: varasema osalusdemokraatia peatüki asemel kokkuvõtlik artikkel ning igas peatükis läbivalt valitsemisprotsesse käsitleda. Igas peatükis tulevikuvaade, isegi artiklites. Tulevikustsenaariumide peatükk tekib nelja peatüki põhisõnumite pinnalt. Iga peatükk käsitleb seda, kuidas avaandmeid ja suuri andmehulki ruumiloomes kasutada.

Nõukogu tegi järgnevad ettepanekud aruande sisule:

1. peatükk: Arutelu- ja suhtlusruum (peatoimetaja Indrek Ibrus)

Aruteluruum läbib tegelikult kõiki peatükke, sellepärast vaja mõelda, kuidas sisemiste viitamistega ja sõnumitega kogu aruandes koherentsi luua. Ei tohiks jääda muljet, et arutleme ainult digimaailmas.

2. peatükk: Muutused Eesti asustusstruktuuris ja elukeskkondades (Kadri Leetmaa)

Käsitleda loobunud kortereid, mis Kohtla-Järvel, Narvas, Valgas massiline probleem (inimesed on kinnismaised). Pool Eesti elanikest elab paneelmajades - mis nende majade ja inimeste tulevik? Ebavõrdsus ainult kasvab, kui nullenergiamajad tekivad. Kinnisvara-segregatsiooni nõiaring. Eesti-sisene hargmaisuus, kahe koduga ja liikuvate inimeste mõju regionaalarengule, looduskeskkonnale. Loodavate riigimajade ehk maakonnakeskuste mõju regionaalpoliitikale. Transporditeemas ei lasku Rail Balticusse.

3. peatükk: Looduskeskkond kui avalik hüve (Asko Lõhmus)

Rohealade teema: Tallinn näib rohelse linnana (kujutamise mõttes), kuid pole seda mõtestatud avaliku ruumina (kasutamise mõttes). Segadus roheliste mõistetega, EIA võiks seda korrastada. Tihendamise versus valglinnastumine. Energeetikateema - kui looduse peatükki ei mahu, siis kindlasti käsitletakse tulevikustsenaariumide peatükis. Sinialad ehk meri kui avalik ruum, vette ehitamine, tuulikupargid jms. CO2 väljalase meres ja maal - oleme Euroopa must laps. Kuidas seada suuri eesmärke, nagu nt Rootsis CO2-vabadus ja Saksamaal tuumaenergia-vabadus?

4. peatükk: Avalik ruum ja poliitika (Epp Lankots)

Otsuste tegemise kiiruse küsimus, millele on teaduslikud põhjendused (et kui kiiresti ühiskondlik mõtlemine kujuneb). Kolmanda sektori, sh erialaorganisatsioonide tõsisemalt võtmine, usaldamine, rollide ümbervaatamine. Analüütiline vaade oleks hea: kuhu omavalitsuste raha kulub, kes teevad asju jne.

5. peatükk: Tuleviku Eesti 2050 (Kristi Grišakov)

Ühe- või paaripäevane töötuba nelja stsenaariumi loomiseks ja visualiseerimiseks (videod jms). Osaleksid peatükkide toimetajad, EKA arhitektuuriprofessorid, Ülar Mark, veaks nt Aalto ülikoolist keegi. Helen räägib Triin Vihalemaga läbi. See peatükk võib EIA eelarvet kasvatada.

Soovitused nõukogult: sellest töötab tulla kõige põnevam peatükk. Oluline, et eelmiste peatükkide sõnumid võimenduksid stsenaariumides. Tudengeid siin kuidagi rakendada, nt Renee Puusepa kaudu ja Triin Vihalemma muutusjuhtimise magistrikavas.

2. Lükata eelarvemuudatuste arutelu augustikuisse

Seoses EIA eelarveridade võimalike muudatustega ja rahvaalgatusveebile Riigikogu Kantselei poolt katte puudumisega peab nõukogu vajalikuks rahaasjade üle põhjalikumalt arutada. Kuna hetkel pole piisavalt infot, arutada nõukogu järgmisel koosolekul augustis.

EIA puhul vähenevad eelmise aruandega võrreldes väiksemast mahust tingituna keeleteoimetus ja tõlkimise kulud, kuid tulevikustsenaariumide visualiseerimise ja fotode autoriõiguste kulud ilmselt suurenevad. Koostöö Kogu tegevkontor selgitab reaalsed kuluread augustiks välja, pidades kinni EIA kogueelarvest (80 100 eurot + 10 000 eurot 2019. a riigieelarvest).

Rahvaalgatus.ee-le lisarahastuse leidmiseks on võimalus küsida suurannetusi ettevõtjatelt-filantroopidelt (nagu nõukogu eelmisel koosolekul välja pakkus) ja koguda edasi mikroannetusi, tehes algatustele allkirjastamise kampaaniat. Tegevkontor on paari võimaliku toetajaga läbi rääkinud, kuid tulemusliku annetusürituse korralduseks on vaja pikemalt ette valmistuda. Hetkel keskenduvad töötajad algatuste ja rahvaalgatus.ee promomisele ja kampaaniavõimekate algatuste tõmbamisele veebikeskkonda, et selle kaudu annetusi suurendada. Ühtlasi otsivad lisarahastust Riigikantselei kaasamisprojektidest algatuste mõjususe suurendamiseks.

Nõukogu tegi juhatajale etteheite seoses 2017. aasta lõpus likviidsusprobleemi lahendamiseks võetud intressita laenu osas, mille jaoks puudus nõukogu konsensuslik otsus. Mõõndi, et antud olukord ei tohi korduda.

3. Jätkata arutelu avaliku ruumi koosloome-programmi sisu üle

Juhataja tutvustas põgusalt avaliku ruumi koosloome-programmi tegevuskava, mis tugineb suuresti eelmise aasta strateegilisele mõttetööle. Koostöö Kogu varasematest programmidest erineb koosloome-programm selle poolest, et ei tooda unikaalset sisu (kontseptsioone, visioone, poliitikasoovitusi), vaid koondab hetkel ruumiloome ekspertrühmast ja teistest sarnastest mõttekodadest sisu ning tagab järelduste edasikandumise poliitikakujundamise protsessidesse ja eri valdkondade otsustesse.

Nõukogu hinnangul on vaja tugevdada Koostöö Kogu kureerimise rolli ning määrata konkreetne kontrollmehhanism, mille alusel saab hinnata, kas koosloome-programmi tulemusel toimuvad paremad arutelud ja langetatakse paremaid otsuseid avaliku ruumi kujundamisel. Avalik ruum on esimene valdkond, milles demokraatiat edendame, edaspidi saab samu töövõtteid laiendada teistele elualadele. Triin Vihalemm tegi ettepaneku oodata ära EIA kontseptsioonid, et saada sisendit ja alusteadmist programmi jätkamiseks.

4. Pikendada juhataja Teele Pehki lepingut 31. oktoobrini 2018 ja juunis 2018 kuulutada välja konkurss juhataja kohale

Seoses juhataja kolmeaastase lepingu lõppemisega ja läbipaistvuse huvides otsustas nõukogu korraldada konkursi juhataja kohale. Nõukogu sõnastab juhikohale vajaliku „tellimuse“ ning kuulutab konkursi välja juunis 2018.

5. Võtta teadmiseks nõukogu koosseisu täienemine

Vabariigi President kinnitas 16. mai 2018 käskkirjaga Koostöö Kogu nõukogu kaheksandaks liikmeks Tartu Ülikooli kommunikatsiooniuringute professori Triin Vihalemma.

Originaal-protokolli allkirjad:

Marika Valk
koosoleku juhataja

Kaie Karniol

David Vseviov

Urmo Kübar

Ülar Mark

Andres Kütt

Triin Vihalemm

Anna Levandi

Teele Pehk
protokollija